

NOGMAALS: GEEN KUNST

www.iisg.nl/grootveld/

De reacties van de kant der PvdA op de 'Open brief aan de Nederlandse politieke partijen', die ik mede heb ondertekend, blijken naar mijn persoonlijke ervaring te schommelen tussen 'negatief' en 'nihilistisch'. Bovendien klinkt het verwijf veelvuldig dat wij ondertekenaars dan maar zelf in een al of niet nieuwe partij voor onze nota bene ongenoemde idealen moeten gaan strijden.

Mijn antwoord is geweest dat de politieke partijen een beroep op ons doen maar dat zij geen perspectief bieden dat ons tot bezieling kan stemmen en dat wij kunstenaars en journalisten, iets anders te doen hebben dan in de politiek te gaan. Maar daarom mogen wij, toch eveneens kiesers, nog wel kritiek hebben! Men moet de zaak niet omdraaien.

Wat willen wij dan met onze open brief? De aandacht erop vestigen dat wij niet overtuigd worden. Misschien, dachten wij (dacht ik althans), dat het de politieke partijen iets zegt wanneer kunstenaars als Aldo van Eyck, Bert Haanstra, Adriaan Morijn, Opland en Pons Rademakers zich zo teleurgesteld tonen; misschien dat de partijen ook op deze kiesers prijs stellen...

Maar niet, het partijorgaan der PvdA trapt deze kunstenaars — en de architecten, cineasten, schrijvers, schilders, tekenaars en tonelisten die zij en de andere ondertekenaars zonder twiifel vertegenwoordigen — hard van zich af.

In een hoofdartikel waarboven minschend 'Kunst' staat, wordt zonder nadere motivering meegedeeld dat wij 'laten en de voor een andere dan onkenkende bejuveling vatbare vraag gesteld of deze mensen dan echt denken dat iemand behoefte heeft aan hun (waardloze) oordeel?'

De eerste alinea van dit stukje

scheidjournalistiek slaat als een tang op het varken van deze proeve van verkiezingspropaganda, de toon sluit discussie bij voorbaat uit. Kunstenaars worden blijkbaar geacht geen 'verstand' van politiek te hebben.

Maar nog afgezien ervan dat zij niet uitgesloten zijn van de stemplicht: de politici dan? Er is voortdurend aanleiding zich deze vraag te stellen zolang bij voorbeeld het woningtekort nog bestaat.

Iemand zal mij te hebben voorzien dat deze open brief 'gefundenes Pressen' voor De Telegraaf zou zijn.

Ik heb hem geantwoord, en wilde ook dat graag in Het Vrije Volk afgedrukt zien, dat het vlekkerige verleden van de heer Luger zijn bijval verdacht en zijn getier waardeloos moge maken, maar dat Het Vrije Volk met het stukje 'Kunst' nog beneden diens peil en dat van de Gansen is gebleven. Van u is het in ieder geval geen kunst!

Met dank voor het onbekort opnemen van dit stukje blijf ik, de zeer in u teleurgestelde

MAX NORD

De ondertekenaars van de open brief zijn dus teleurgesteld. Zo waren en zijn wij (ook na de reactie van de heer Nord) teleurgesteld over de open brief, die de aanleiding is geweest tot het entrefillet 'Kunst'.

De argumenten die de briefschrijvers gebruiken om aan te tonen, waarom zij teleurgesteld zijn, raken kant noch wal. Dit is geen kwestie van verstand hebben van politiek, maar van verstandig praten over politiek. En dat ontbreekt in de brief geheel en al.

Daarom heeft het oordeel van de ondertekenaars over de zaak, waarover zij thans spreken, voor ons geen waarde. Het zegt ons inderdaad weinig of niets, als een groepje

mensen — ook al zijn zij kunstenaars en op hun gebied wellicht zeer ter zake kundig — ongefundeerd oordeel geeft.

Als zij van mening zijn, dat zij die oordelen door middel van een open brief openbaar moeten maken, moeten zij verwachten, dat zij kritiek ontmoeten. En als zij dan onder meer socialistische ministers van dubbel spel beschuldigen, mogen zij ook verwachten, dat die kritiek niet zachtsinnig zal zijn.

Dat de heer Nord dan bezeerd over scheldjournalistiek en Telegraafman, ren gaat spreken konden wij op onze beurt niet verwachten. — Red. HVV.)

De heer Opland, politieke tekenaar voor Volkskrant en Groene, die ook het manifest ondertekend heeft, schrijft en tekent het volgende:

arme mijnen Voskuil!

Opland.

Dinsdag 10 maart 1959

Algemeen Dagblad

Onafhankelijk

Dilettantisme

Een aantal — voornamelijk Amsterdamse — kunstenaars heeft een „open brief“ gepubliceerd waarin zij stellen: „Men vraagt ons op 12 maart te stemmen. Wij vragen: Waarom? Geen enkele partij biedt een programma, dat spreekt tot ons gevoel, ons verstand of onze verbeelding.“ En tegen het einde van het epistel stellen zij: „Lusteloosheid, voedingsbodem van politiek extremisme, kenmerkt de verkiezingen. Wat de ondertekenaars betreft: alle belangstelling die zij de politieke partijen onthouden, richten zij op hun tijd en hun werkelijkheid.“

Wij laten in het midden of alle handtekeningen die onder de open brief staan er terecht op voorkomen; onze Amsterdamse redactie schrijft hierover elders in deze krant. Wat ons interesseert is dat er in elk geval een groep mensen is — zich noemende intellectuelen — die zo denkt.

Het gevaarlijke van hun denkwijze is:

a. dat zij verzuimen te bedenken wat politieke partijen eigenlijk zijn. Die partijen bestaan nl. uit onszelf. Een partij is een grootste gemene deler van een aantal menselijke idealen, meningen en strevingen.

b. dat juist een houding als de hunne „voedingsbodem voor politiek extremisme“ is. Afzijdigheid is gevaarlijk, vooral in een democratie. Afzijdigheid geeft kansen aan extremistische groepen. Deze laatste plegen nl. te bestaan uit wel-actieven.

De ondertekenaars wensen „op hun tijd en hun werkelijkheid“ hun belangstelling te richten. Welnu, hun tijd is die van alle nu levenden, hun werkelijkheid eveneens. Tenzij zij in abstracto denken, maar dat doen zij kennelijk niet; hun manifest is wel degelijk concreet bedoeld.

Wie het met de gang van zaken in een partij waartoe hij behoort of waartoe hij zich aangetrokken gevoelt niet eens is, wie niet alle punten uit het programma kan onderschrijven, wie meent dat het programma te weinig biedt, hij beseffe dat hij deel uitmaakt van een democratie en dat hij dus met gelijgezinden in of buiten die partij een actie kan beginnen die tot verandering kan leiden. Maar niet een krappe week voor de verkiezingen; dat is werkelijk al te laat.

Wie echter in het openbaar er getuigenis van aflegt dat hij afzijdig wenst te blijven, maar tegelijk uitdrukkelijk vermeldt — zoals ondertekenaars — dat hij voorstander is van de parlementaire democratie, gebruikt zijn kracht verkeerd. Hij geeft een dilettantische slag in de lucht en speelt de extremisten in de kaart.

Politieke bewustwording van de massa bereikt men langs deze weg zeker niet. En die alleen kan ertoe leiden dat de parlementaire democratie gezonder wordt.

De heer Vermeer over kunstenaarsmanifest „Negatief beroep op de jeugd gevaar voor Nederlandse volk“

(Van een onzer verslaggevers)

DE heer E. Vermeer, voorzitter van de Partij van de Arbeid, heeft gisteravond in de Doelenzaal te Amsterdam in zijn verkiezingsrede gereageerd op de brief van de groep intellectuelen en kunstenaars die kritiek uitten op de politieke partijen.

„Zij stellen in hun manifest dat wij het alleen hebben over dingen die voor onze grootouders golden, maar zij herinneren zich niet de jaren dertig. Ik kan zeggen dat ik net niet kwijttraak, mijn hele leven niet, wat ik voelde toen ik in 1931 uit militaire dienst kwam en met duizenden anderen moest gaan stampelen“, aldus de heer Vermeer.

De heer Vermeer vond het merkwaardig, dat, volgens hem, de opstellers van het manifest bezwaren tegen alle partijen hebben behalve tegen de PSP, en voorts dat er z.l. een paar tussen zaten die vroeger communist stemden maar het nu vergeten zijn. Hij noemde een „dergelijk negatief beroep op de jeugd een gevaar voor het Nederlandse volk“.

De heer Vermeer uitte voorts kritiek op de woorden van prof. Oud, die in een dagblad verklaarde, dat voor de eerstvolgende vier tot twaalf jaar geen samenwerking met de socialisten wenselijk was. „Tenzij internationale omstandigheden ons dwingen met de socialisten samen te werken“. Dit laatste stelde de heer Vermeer voor als een staalje van gemenschheid. „Dan mogen wij wel helpen de boel op te knappen“, aldus zijn exclamatie.

De heer Vermeer noemde in zijn rede vele malen de volgens hem louter nega-

tieve gerichtheid van de liberale politiek uit de doeken te doen. Onder instemmend knikken van minister Hofstra, verklaarde hij, dat net toch maar zo was, dat diezelfde onafhankelijke ondernemers, die klaarblijkelijk tegen overheidsbemoeting waren, bij elk gemeentebestuur in de rij staan om behalve bouwrupe industriegrond en wegen om premies en andere begunstiging te vragen. Spreker noemde dit als een staal van de onwaarachtigheid die volgens hem de liberale politiek op het gebied der overheidsbemoetenis kenmerkt.

De heer Hofstra had tevoren de wijze van propagandavoering van de andere partijen gelaakt. „De P.v.d.A. is erin geslaagd de verkiezingsactie op zuiver zakelijke gronden te voeren.“

Prille politiek

OPEN BRIEF AAN DE POLITIEKE PARTIJEN

EEN groep, hoofdzakelijk jongeren, voegels van diverse pluimage, heeft in verband met de verkiezingen een „open brief” gericht tot de politieke partijen, waaruit blijkt, dat de ondertekenaars maar matige belangstelling hebben voor het streven der partijen. De belangstelling, die zij de politieke partijen onthouden „richten zij op hun tijd en op hun werkelijkheid”. Men had mogen verwachten, dat zij hun tijd en werkelijkheid nader zouden verklaren. Hierover bevat het manifest echter geen enkel woord.

Zij vragen inspiratie van de politieke partijen, waarvan geen een programma biedt „dat spreekt tot ons gevoel, ons verstand of onze verbeelding”. De ondertekenaars verklaren zich besliste voorstanders van de parlementaire democratie. De vraag welke inhoud zij deze democratie wensen te geven, blijft in de brief volkomen onbeantwoord. Overigens worden „links” en „rechts” met prijszwaardige neutraliteit klappen uitgedeeld. Men oordele:

„De P.v.d.A. beroept zich op wat zij voor onze ouders en grootouders heeft gedaan. Wij hebben te maken met de feiten van vandaag en morgen. Deze partij, die eens de Dageraad der Volksbevrijding beloofde, voert nu een voetbalpool in haar vaandel.”

„Ook de K.V.P. maakt de voetbalpool tot geloofsartikel. Met de A.R. en de C.H.U. dringt zij ons, onder het mom van „christelijke politiek” haar eigen kerkelijke politiek op.”

„De V.V.D. maakt thans gemakkelijker politieke emoties wakker dan de P.v.d.A. De burgerij moet niet alleen tegen de bureaucratie, maar ook tegen de offers die de welvaartsstaat onvermijdelijk eist.... Sociale en economische vrijheid is, in onze tegenwoordige samenleving, een illusie.”

„Er zijn, anno 1959, geen „linkse” partijen meer, die het monopolie bezitten van „sociale rechtvaardigheid”, noch „rechtse” partijen, die „de arbeidende bevolking willen beroven van haar sociale voorzieningen”.

„De politieke partijen zijn ontstaan uit de grote maatschappelijke tegenstellingen van de 18e en 19e eeuw. In deze helft van de 20e eeuw zijn de tegenstellingen hier uitgewoed.”

„Men vraagt ons op 12 maart te stemmen; lusteloosheid, voedingsbodempol van politiek extremisme, kenmerkt de verkiezingen. Zeer velen zullen zonder overtuiging naar de stembus gaan, sommigen zullen zelfs hun stem niet uitbrengen.”

wordt proefgedrukt met

Open brief der intellectuelen

TEL. 6/3/59

EEN GROEPJE AMSTERDAMSE kunstenaars en intellectuelen (en zij die daar graag voor willen doorgaan) hebben een manifest de wereld ingestuurd, waarin zij meedelen het niet eens te zijn met de politieke partijen, ofschoon zij zich „besliste voorstanders van de parlementaire democratie” noemen.

Bij de ondertekenaars zie ik cabaretier RIJK DE GOOLJER, de cineast BERT HAANSTRA en LOUIS VAN GASTEREN, de regisseur FONS RADEMAKERS en de dichters dr. VICTOR E. VAN VRIESLAND en REMCO CAMPERT. Voorts enkele journalisten en de couturier MAX HEIJMANS.

Grote man achter deze „cri de coeur” (zoals dichter ADRIAAN MORRIEN tegenover mij de open brief noemde) schijnt EDO SPIER te zijn, een voormalig journalist, die thans architect is.

Leesbaar stuk

OOK DE DICHTER SIMON VINKENOOG behoort tot de mannen, die het initiatief genomen hebben. Ik kan mij overigens niet aan de indruk onttrekken dat het centrum van deze hartekreet in de omgeving ligt van de Amsterdamse sociëteit voor kunstenaars en intellectuelen „De Kring”.

De „Open brief aan de Nederlandse politieke partijen” is een leesbaar stuk proza, waarin zes grote partijen veroordeeld worden.

De drie confessionele partijen wordt verweten, dat zij „onder het mom van christelijke politiek” hun eigen kerkelijke politiek opdringen.

Over de Partij van de Arbeid: „Deze partij, die eens de Dageraad der Volksbevrijding be-

loofde, voert nu een voetbalpool in haar vaandel”.

OVER DE V.V.D.: „Sociale en economische vrijheid is, in onze tegenwoordige samenleving, een illusie”.

Niet genoemd

Over de C.P.N. wordt gezegd, dat deze partij buiten discussie valt; de ondertekenaars zijn tegenstanders van communisme en fascisme.

De Pacifistisch-Socialistische Partij wordt niet genoemd.

Men zal de ondertekenaars kunnen verwijten, dat hun brief nogal negatief is en sommigen zijn zich dit goed bewust. „We moesten toch ook iets van ons laten horen” zel mij een der ondertekenaars.

Op hun werkelijkheid

DE BRIEF betekent overigens zeker niet, dat alle ondertekenaars zich van stemming zullen onthouden. De bedoeling is duidelijk: zij willen slechts laten horen, dat zij het niet met het politieke bestel eens zijn en zij willen de politieke leiders tonen, dat er ook nog intellectuelen zijn.

Hun brief, die ik met aandacht heb gelezen, eindigt met deze zin der ondertekenaars: „Alle belangstelling, die zij de politieke partijen onthouden, richten zij op hun tijd en hun werkelijkheid”.

Open brief aan de partijen VK

AMSTERDAM, 5 maart — Een aantal kunstenaars, journalisten en beoefenaars van andere vrije beroepen heeft een open brief gericht aan de Nederlandse politieke partijen. Zij verklaren zich tegenstanders van communisme en fascisme en voorstanders van de parlementaire democratie. Maar in hun negatief gestelde stuk wijzen zij alle partijen af. De PvdA wordt onder meer verweten, dat zij zich beroept op wat zij voor onze ouders en grootouders heeft gedaan. Volgens de brief maakt de KVP de voetbalpool tot geloofsartikel. De ARP en de CHU zouden kiezers haar eigen kerkelijke politiek opdringen. De VVD en de „rechtse” partijen wordt voorts voor de voeten geworpen: overzeese grootheid is niet langer een punt van discussie; sociale en economische vrijheid is, in onze tegenwoordige samenleving, een illusie. Nederland wordt volgens de brieven schrijvers niet geregeerd maar geadministreerd en er is geen keuze tussen een „linkse” en een „rechtse” administratie. In de slotzin zeggen de schrijvers, dat zij alle belangstelling die zij de politieke partijen onthouden, richten op hun tijd en op hun werkelijkheid.

DE LITANIE DER LUSTELOZEN

TWEE-EN-DERTIG Nederlanders, twee-en-dertig kunstbedrijvende manspersonen tussen de jongelingsleeftijd en de grijsheid hebben een Open Brief geschreven aan de politieke partijen in Nederland; en ik kan de Nederlandse vrouwen er slechts geluk mee wensen, dat geen van haar onder dit document haar naam heeft staan.

In deze Open Brief wijzen 32 man de Nederlandse politieke partijen af. Zij spuwen elke partij een signalement in 't gezicht, waarmee ze zich in een hoek kan gaan schamen, en verklaren daarna plechtig, dat zij (de 32) „de partijen hun belangstelling zullen onthouden“ (te weten op 12 maart) en zich uitsluitend richten „op hun tijd en hun werkelijkheid“, waarmee verkiezingen blijkbaar voor hen buiten tijd en werkelijkheid vallen. Zij vertikken het dus, eenvoudig gezegd, langer mee te doen aan de politieke comedie. Zij treden terzijde en laten het toneel over aan de liefhebbers; de PvdA (de partij van de voetbalpool), de KVP, AR en CHU (saamgevat als clericale reactie), en de VVD (die speculeert op politieke emoties en anderen als zondebok misbruikt). De karakteristieken zijn zonder verantwoordelijkheid mijnerzijds aan het document der 32 ontleend.

Het valt dus mee, dat zij van deze partijen nog wel iets willen zeggen. De enige partij, waarover ze niets willen zeggen, dat is de CPN. Die verklaren zij „buiten discussie“, en dat verbaast mij niet, als ik zie, welke namen van weggejaagde communisten en sinds lang gecompromitteerde communistenvielers er onder deze Brief staan. Want de 32 man zijn „tegen fascisme en communisme“, hetgeen in Nederland altijd nog het gangbare visitekaartje is voor degenen, die met „hun tijd en hun werkelijkheid“ graag meedoen.

Beginnt u al iets te merken, lezer?

IK weet niet, wie deze Open Brief opgesteld heeft, maar het is een document geworden van de ergste politieke achterlijkheid. Citeren wij.

De 32 verklaren, dat ze sociale en economische vrijheid in onze tegenwoordige samenleving als een illusie beschouwen; ze geloven dus niet meer in de vooruitgang.

Ze zeggen, dat er in felte links noch rechts meer is: politieke strijd is volgens hen overbodig.

Ze vinden, dat geen enkele partij meer het monopolie van de sociale rechtvaardigheid bezit; we zijn allen (of niemand) socialist...

Ze schrijven koelbloedig, dat zelfs „rechts“ er niet meer aan denkt, de arbeidende bevolking te beroven van haar sociale voorzieningen.

En zij scheurt uw ogen open bij die laatste zinsnede, niet waar lezer, die wel eens kennis gemaakt hebt met huuropdriving, de SER, de gedwongen CAO, rechterlijke vonnissen tegen stakende arbeiders, wroetende BVD-ratten, die broodroof uitzaaien onder Nederlandse staatsburgers — zij, die pas nog over de grens de kolen-en-staal-dictatuur in de Borinage aan het werk hebt gezien?

Van de werkelijke „tijd en werkelijkheid“, waaronder wij leven, hebben de 32 man dus al verduyld weinig of slechts kaas gegeten. Wat er in de arbeidende bevolking leeft en heft, dat gaat aan hun „werkelijkheid“ voorbij. Misschien verklaren ze daarom wel, dat er lusteloosheid bij het kiezerscorps bestaat. Misschien zijn ze juist daarom zelf zo lusteloos. Ze geloven immers, „dat zeer velen zonder overtuiging“ zullen gaan stemmen, ja, dat „sommigen zelfs hun stem niet zullen uitbrengen“. Bij die thuisblijvende overtuiging-

lozen rekenen zij kennelijk niet alleen zichzelf. Zij hopen door hun „voorbeeld“ klaarblijkelijk velen dusdanig te beïnvloeden, dat ook zij zullen thuisblijven en de boel de boel laten. Op de basis van hun program...

WIE en wat zijn deze 32 flinke mannen, die zo prat gaan op hun lusteloosheid? Laat ik eerlijk bekennen, dat het een allegaartje is, waar ik niet goed raad mee weet. De duivel mag weten, waar men zo een men-

Door Theun de Vries

selijk ratjetoe bij elkaar organiseert. Misschien was het „ergens bij het Leidse“, of misschien „dichter bij het Thorbeckeplein“, of wie weet in de nastemming van 't Boekenbal, tijdens de kater, op de trappen van de schouwburg temidden van de bloed (pardon, wijn-) vlekken en glasscherven. Waar ter wereld krijgt men anders die handvol ex-communisten, die zonderlinge journalisten, die rebelse cineasten en die ene eenzame couturier op één hoop met de cabaretier Rijk de Gooijer (motten in het hoofd?), een drukker en twee ontwerpers (die kennelijk buiten druk en ontwerp van deze Open Brief bleven, althans wat het uiterlijk betreft), een stel tekenaars, die al jaren voor „links“ en voor „rechts“ tekenen (en wie we het dus niet zo kwalijk kunnen nemen, dat zij geen verschil meer zien), de eeuwige gesjeeste of sjezende letterkundige Max Nord en het overal en eeuwig-onvermijdelijke fenomeen dr Victor E. van Vriesland...?

Het geval schijnt slechts raadselachtig op de eerste blik. Bij nader toezien wordt het klaar als een klontje. Voor deze 32 lustelozen is er in Nederland niets meer te beleven. Het land „wordt niet geregeerd, maar geadministreed“ — „de tegenstellingen in Nederland zijn uitgewoed“. Maar — links of geen links, rechts of geen rechts, tegenstellingen of geen tegenstellingen — één ding sta vast: de 32 zijn tegen het communisme. Zij zijn „bealiste voorstanders van de parlementaire democratie“. Daárin hebben zij elkaar derhalve gevonden.

EN dan vraagt zich de lezer van de Open Brief in zijn onnozelheid af:

Stoten de 32 daarom de parlementaire partijen, die precies hetzelfde beweren, zo ruw van zich af?

Onttrekken de 32 zich daarom zo cynisch aan burgerplicht en burgerrecht, aan het actieve en het passieve kiesrecht, waarvoor ook hier te lande in het verleden bitter gestreden is?

Van één ding kunnen zij zeker zijn (en ik twijfel niet, of er zijn er onder hen, die dat zeer wel beseffen):

De lusteloosheid dezer lustelozen is de lust der reactie.

De reactie ziet niets liever dan zulke lustelozen. Het behoort tot de psychologische oorlogvoering der na-oorlogse, ook al „parlementaire“ fascisten, om negatieve atemingen, nihilisme en de wil tot de nederlaag aan te kweken: die atmosfeer, welke ook als een kwade damp om deze Open Brief hangt.

Al wie in een land, waar de reactie regeert

(of administreert, of dicteert, of controleert) zijn duur gekocht stemrecht in de wind gooit, bewijst daarmee een schitterende vriendendienst aan de verenigde partijen der politieke duisternis, wier pionnen in Nederland Beel en Staf, Struycken en Zijlstra heten — de partijen, wier bedoelingen evenwijdig lopen met die van De Gaulle's „pouvoir personnel“ (lees: fascisme) in Frankrijk.

Waarschijnlijk zijn er bij deze 32 ook wel politieke warhoofden en ook wel goedwillenden. Maar er zijn er zeker een aantal onder, die zeer goed weten, waarom zij zich „lusteloos“ gedragen en anderen tot eenzelfde „lusteloosheid“ oproepen.

Misschien zoeken sommigen van deze lustelozen al bewust naar hun Soustelle.

Misschien droomt een van de lusteloze letterkundigen zich al de Malraux van de verwachte politieke avondchemering.

Misschien bevinden er zich een handvol begaafden bij, die op deze manier protesteren tegen het feit, dat waardering voor talent in Nederland, gelijk bekend, niet afhangt van prestatie, maar van politieke medeplichtigheid. Maar er zijn er misschien ook bij, die niet zo begaafd zijn, krabbelaars op de gladde ijsbaan der maatschappij, die hopen op meer reclame en op revanche, wie weet op de totale onderdrukking van het begaafde, dat tussen hen en de zon in staat; als er maar voldoende lustelozen komen.

De persoonlijke gevoelens van Max, Louis, Rijk, Simon, Victor, Fons (en de 26 anderen) doen er in laatste instantie niet veel toe. Het directe politieke effect van hun Brief is het toespelen van een troefkaart aan de huidige en toekomstige kwelduivels van het Nederlandse volk, aan de sluipmoordenaars van — ach, onze onnozele, onze kwetsbare — rest van democratie...

WIJ communisten richten ook een Open Brief tot het Nederlandse volk — tot zijn schilders, cineasten, letterkundigen, couturiers, architecten. Wij zeggen tot allen, die met hun gaven en talenten langs de weg timmeren:

Wacht u voor de litanie der lustelozen!

Luster! niet naar de grafsteen van dit soort doodbidders, die de onverschilligheid aanprijzen!

Laat u niet ontmoedigen, niet neutraliseren, niet in het Niemandland van de „onthouding“ en de „afstand“ jagen!

Gebruikt allen uw wettig, moeizaam veroverd staatsburgerlijke STEMRECHT en helpt een parlement, een regering vormen, die de lusteloosheid, de wrevel, het niet-meer-meedoen, de wrokkigheid en de afstomping in de maatschappij, die maar schijngegalten zijn van het fascisme, op de vlucht wil jagen. Helpt een VOLKSpolietiek scheppen, waarbij de vrede wordt geddend, de cultuur gerespecteerd, de cultuurdragers werk en waardering vinden.

Richt u waarlijk op uw tijd en werkelijkheid en schudt af het stompzinnig anti-communisme — made in Germany and the USA — dat u belet voorwaarts te gaan naar politieke vernieuwing.

Gij wenst vernieuwing. In hoofd en leden. Gij kunt die niet volbrengen zonder de communisten.

De tijd nadert snel, waarin zal blijken, of het communisme en onze CPN „buiten de discussie“ vallen.

De tekenen van de ondergang (van het oude) zijn aan de hemel verschenen; het wil zeggen, dat de vernieuwing niet meer ver is. Weet naar dat feit TE HANDELEN!

9 maart 1959 middags 1u30.

Aan: H.J.A. Hofland,
Opland,
Edo Spier,
Jan Vrijman

Van: Simon Vinkenooeg.

Re: Open Brief aan de Politieke Partijen

Opgebeld door ene Van Grieken van Het vrije Volk, heb ik telefonisch en stante pede, gevraagd naar secretariaatsadres, een verkomité bekendgemaakt, bestaande uit de 5 bevingenoemden.

Ik hoop dat jullier het hiermee eens kunnen zijn. Van Grieken was in het bezit van een ANP-telexbericht, dat de stichting van een politieke partij, de Democratische Radicale Unie, inhield, met een schichtingsvergadering morgenavond. Hij had ANP Den Haag gebeld, Smis Utrecht (restaurant) en Prof. de Jong (genoemd in bericht als voorzitter).

Hij had tegenstrijdige, weinigzeggende, verwarrende antwoorden gekregen. Vroeg mij om "De Enig Ware Waarheid".

Uiteraard moest ik hem mededelen, dat van een stichting v.o. partij mij niets bekend was, van een openingsvergadering evenmin, dat ik vermoedde dat de professor de man is, genoemd in Elsevier van deze week, dat ik wist dat P.S.F.-studenten aansluiting zochten bij de ondertekenaars van de Open Brief, en dat géén van de ondertekenaars zich had teruggetrokken. (Hij noemde mij de naam van Jeanne Roos, die n.b. op de open brief niet eens voorkomt, wél haar man! Van Haren Noman).

De oorspronkelijke tekst had hij niet in zijn bezit, door een loopjongen wordt die gehaald over enkele ogenblikken. Behalve de naam van Hermans, ons de 5e maart toegekomen, zijn er uit eigen gezag, maar wél gewaarborgd, toegevoegd 2 namen: Lucobert (Vrijman zag hem dit weekens) en Rico Bulthuis (mij vanochtend adhesie betuigend).

Lijkt het jullie noodzakelijk binnen 48 uur nog bijeen te komen? Ik sta voor suggesties open, eventueel kunnen deze avond, morgenavond, woensdagavond gebruikt worden voor vergaderingen op de Kring.

Tout à vous tous:

P.S.: Het oprichten van een politieke partij kost 500 gulden!